

Erste Agrár Szemle

II. évfolyam 3. szám, 2019. március

Szerkesztői üzenet

Add már, Uram az esőt!

Kikelet havában minden szem az eget fürkészte. Az aszály egyre súlyosabb, de nem csak nálunk. Így könnyen megismétlődhet az elmúlt évi helyzet, amikor viszonylag jól jöttünk ki belőle.

Robogazda

Kézzel fogható a feszülő ellentét a robottechnika, a technológiák fejlődése és a mezőgazdaságban uralkodó szemlélet között. Pedig ez az egy út van előttünk, nincs választási lehetőség. Csak az időzítés a kérdés. Egyre több és jobb minőségű élelmiszerre van szükség, miközben az előállításukhoz rendelkezésre álló erőforrások, főleg a munkaerő a termőföld és a víz egyre korlátosabbak, és akkor még nem beszéltem a klímaváltozásról, a járványokról, az újabb betegségek megjelenéséről. Tanulni és fejleszteni kell.

Harmadik e havi témánk a baromfiszektor. A tavalyi sikerek megismételhetők. Az egyre gyorsabb konszolidáció pedig a hosszú távú bizalom jele.

Írunk még támogatásokról, haltermelésről, növényi eredetű „tojásról”, szóval márciusi számunk is bővelkedik izgalmakban.

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet	1
Agrárpiacok	3
Ennyi területalapú támogatást kapnak az egyes tagállamok termelői	3
Tojó helyett szintetikus tojás?.....	4
Fénysebességre kapcsoltak a kínai csirkehústermelők	4
Több támogatás juthat az édesvízi halgazdálkodásnak 2021-től.....	5
A mezőgazdaságot is átformálják a robotok	6
Statisztika	7
Felfelé ívelő pályán a baromfiszektor.....	7
Kiemelt téma	9
NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM Fix.....	9
Erste Agrár elemzés	11
Maga komám vegán?	11

Agrárpiacok

Ennyi területalapú támogatást kapnak az egyes tagállamok termelői

Hamarosan indul az egységes kérelem beadása. Érdekes ilyenkor összevetni, hogy más tagállamokban mekkora összegre számíthatnak a gazdák. Bár elindult egy "közelítési folyamat", még mindig hatalmas szakadék tátong az Európa keleti és nyugati felének járó támogatás között.

Erste kommentár

Az EU minden törekvése ellenére, a tagállamok területalapú támogatásai között hatalmas különbségek vannak. Hogyan lehet ez, miközben a csatlakozást követő felzárkózási szakaszon már rég túl vagyunk? Ugye emlékszünk, hogy diszkriminálták az új tagokat, és hosszú évekig kevesebbet kaptunk, mint a régiek. Hát, ez a helyzet a mai napig fennáll. Legyünk jóhiszeműek, és tegyük fel, hogy nem a piacszerzési szándék áll e mögött. A tények azonban makacs dolgok: egy holland gazda 384, egy olasz 323, egy belga 306 euró hektáronkénti területalapú támogatást kap, miközben a szomorú oldalon csak ennek fele körül van az átlag. Így állhat össze az EU átlagában 230 euró. Közös Agrárpolitika, Egységes Piac és így tovább. Sosem versenyeztünk egyenlő feltételekkel. Ez nem csak a jövedelmünkön, hanem a hatékonyságunkon, fejlesztéseink sebességén is látható. Ledolgozható a hátrány? IGEN!

De ehhez szemléletünk változását igencsak fel kellene gyorsítani. Stratégiánkat a piachoz, kibocsátásunkat a nemzetközi piaci versenyképességéhez szükséges mérethez kell igazítani. Így a belföldi piacon is komolyabb partnerei lehetnénk a kereskedelemnek. Ez bizony egyedül nem megy! És itt nem, illetve nem csak magunkra, az elkötelezett, felkészült kereskedelmi bankra gondolunk, hanem a horizontális és vertikális együttműködésekre. Régi nóta, de attól még igaz. Amíg nem vagyunk hajlandók együttműködni, addig agrárpotenciálunk kihasználására esélyünk sincs.

Így jutunk el a támogatás-függéstől a piaci szemléletig. Elmondva persze egyszerű. Résztvéve a NAK együttműködésekkel kapcsolatos rednevezénysorozatán jól érezhető, hogy jórészt csak azok érdeklődtek, akik már eljutottak addig, hogy az individualizmus kora rég lejárt. Higgyék el, ha együttműködéssel nem megy, akkor a másik úton fog elérni mindenkit a koncentráció. Erre felé azonban kevesebben leszünk, és a különbségek is nagyobbak lesznek. Mutogathatunk Brüsszel felé, de ott láthatóan nem a mi érdekeinkről folynak a tárgyalások.

Tojó helyett szintetikus tojás?

A szintetikus tojás a természeteshez nagyon hasonlít, és tartalmazza az abban jelen lévő tápanyagokat, a koleszterin kivételével.

Erste kommentár

Nekem speciel a kínai hamisított tojás esete jut eszembe. (<https://24.hu/elestilus/2015/12/17/kinaban-meg-a-tojast-is-hamisitjak/>) Ez persze növényi alapanyagból, mungóbabból készül, de most sem az ember tápanyag-igénye, hanem a csirkék kímélete a fejlesztés mozgatója, ami tévút. Tudomásul kell venni, a természetes élelmiszer nem az összetevőinek keveréke, hanem egy komplex szervezet, a tápanyagokat komplex formában tartalmazza, olyanban, amelyre az emberi szervezetnek szüksége van. Jó példa a C vitamin, aminek töredése hasznosul, ha vegytisztá formában visszük be, de ha természetes komplexeiben, akkor teljesen.

A téma, amely a vegán fogyasztók által teremtett piaci lehetőségekről szól, már előző havi kiadványunkban is szóba került. Mivel a hagyományos állattartás ellenes propaganda azóta is tovább erősödik, véleményünket e havi számunk elemzési rovatában részletesebben is leírjuk.

Fénysebességre kapcsoltak a kínai csirkehústermelők

A húspiacon szinte egymást követik a járványos megbetegedések, hol a madárinfluenzától, hol a sertéspestistől, hol a kéknyekv-betegségtől hangos a sajtó - mindez alaposan befolyásolja a fogyasztói preferenciákat. Még szerencse, hogy ezek sosem egyszerre következnek be, így mindig van egy faj, amelyiknek a húásával a másik helyettesíthető. Ez történik most Kínában is.

Erste kommentár

Kína a lehetőségek hazája. A hamarosan a világ legnagyobb gazdaságává váló Kínában tombol a sertéspestis. Ez pedig lehetőséget teremt a baromfihús piacon. A helyettesítés miatt egyrészt szárnyal a kínai csirkeszektor, másrészt megugrik az import. Ez persze elsősorban nem európai csirkehús lesz, de az árakra kedvező hatással lesz nálunk is. (Legnagyobb szállítói, a brazilok csirkehús termelése idén várhatóan csökkeni fog.) A baromfihús világpiacon bővülése középtávon is tartós marad. 2028-ig az import oldalán egyharmados növekedésre számítunk a tavalyi szinthez képest.

Az EU-ban az elmúlt év utolsó negyedében emelkedtek a baromfihús készletek, ami az idei év első hónapjaiban is érzékelhető volt. Az idei évből még csak januárról rendelkezünk adatokkal. Ezek szerint mind az export, mind az import megugrott, de az export jóval nagyobb mértékben. Mivel a kivitel duplája az importnak, az export 24 százalékos növekedése jóval nagyobb jelentőségű, mint az import 15 százalékos bővülése. Emiatt a készlet szint elkezdett normalizálódni. A kivitel leginkább az afrikai országok felé ugrott meg, miközben az import oldalán Ukrajna hozott be nagyobb mennyiséget.

A magyarországi baromfiszektor számos okból tartozik a legjobban teljesítő mezőgazdasági szektorok közé. Ezek egyike a magas integráltság. Bármilyen furcsán hangzik is, a második az alacsony támogatottság. Ebből ugyanis a piacnak való magasabb kitétségek következnek, ami egyértelműen tetten érhető a szektor termékeinek nemzetközi versenyképességén. Harmadrészt, magasan koncentrált és jellemzően hazai tulajdonban lévő szektorról van. Mindezek eredőjeképpen a világ legnagyobb libamáj előállítói vagyunk, de kacsamájból, valamint liba- és kacsahúsból is magasan jegyeznek minket a világpiacon, de csirkehúsunk is eljut a világminden tájára.

A beruházási aktivitás ebben és az elkövetkező években jelentős növekedést fog mutatni. Ez összefügg a szektorban zajló konszolidációs folyamatokkal és a kedvező piaci kilátásokkal.

Több támogatás juthat az édesvízi halgazdálkodásnak 2021-től

Az édesvízi akvakultúra a jelenleginél nagyobb támogatást kaphat a 2021-től kezdődő uniós költségvetési ciklusban.

Erste kommentár

A Halászati Pénzalap 10 százalékos bővülése jó hír még akkor is, ha átmeneti évvel indul a következő pénzügyi-kifizetési ciklus. Bátorítani fogja a halastavak üzemeltetőit arra, hogy belevágjanak az egyre sürgetőbb felújításokba. A halastavak nagy része ugyanis meglehetősen elavult. Pedig a piaci lehetőségek mind belföldön, mind a külföldi piacokon növekszenek. Ahogy a tengeri halászat lehetőségei és az általuk kifogott halak minősége a tengerszennyezés miatt romlanak, úgy növekszenek az édesvízi haltermelés lehetőségei.

Az Európai Unió akvakultúrával foglalkozó kisvállalkozásai mintegy 80 ezer embert foglalkoztatnak, olyan helyeken is, ahol alig van más munkalehetőség. A szektor lassan nő, pedig nagy lehetőség van benne – az EU-ban fogyasztott tengeri halak kétharmadát importálják. A halgazdaság fenntartható alternatívát jelenthet. Miközben a tengeri halászat lehetőségei kimerülőben vannak, addig az édesvízi halakat egyre többen keresik az éttermekben és boltok pultjain.

Itthon a 26 ezer hektárnyi tógazdaság és a 19 intenzív telep a támogatása emiatt jó befektetés. Ha ezek még össze is hangolnák termelésüket ütemezésben, fajokban, takarmányozásban, értékesítésben, szállításban, fejlődésük egymást erősítve jelentkezne.

Unásig ismételgethetjük, hogy a hazai halfogyasztás mennyire alacsony, pedig az egészséges életmód, ...

Ehelyett innoválni kell. Az egyre fizetőképesebb fogyasztó elvárja az újításokat. Ezek nem csak a termékek választékában jelenhetnek meg, hanem az értékesítési módszerek, a marketing, a csomagolás terén is. Persze a halak termelése során is számos innovációs, fejlesztési lehetőség adódik.

A magyarországi akvakultúra kilátásai kedvezőek. A termékeik iránti kereslet hosszú távon is növekszik, támogatásaik nőnek. A fejlődés üteme azonban inkább azon múlik, mennyire mernek és tudnak fejleszteni tevékenységük minden elemében.

Előrejezésünk szerint az egy főre jutó belföldi halfogyasztás már az évtized végére elérheti a 7 kilogrammot, és azt a 2025-re pedig a 10 kilogrammot. Ebben pedig már jelentős szerepe lesz a magasan feldolgozott termékeknek.

A mezőgazdaságot is átformálják a robotok

A mezőgazdaságban alkalmazott robotok globális piaca 2025-re eléri a 25 milliárd dollárt

Erste kommentár

Kezdjük két nagyon kemény ténnyel: az Európai Élelmiszerhatóság a vizsgált élelmiszerek felében talált határértéken felüli növényvédőszer tartalmat. A másik az, hogy a világon előállított élelmiszerek harmada a kukában végzi. Óriási az élelmiszerpazarlás, ami jórészt a szállítással, a technológiákkal függ össze.

Eközben egyre több és jobb minőségű élelmiszerre van szükség; az előállításukhoz rendelkezésre álló erőforrások - főleg a munkaerő, a termőföld és a víz - egyre korlátosabbak, és akkor még nem beszéltem a klímaváltozásról, a járványokról, az újabb betegségek megjelenéséről.

Az élelmiszertermelést tovább kell intenzifikálni, miközben a hagyományos termelési módokhoz való visszatérés is felértékelődik. Az nem kérdés, hogy a két út elfér egymás mellett, az viszont igen, hogy az előállított élelmiszerben milyen különbségek lesznek! Nyilván mennyiségiek. Hosszú távon is 90 százalék felett lesz az intenzíven előállítottak aránya, ahogyan egyébként az értékesítési csatornák között is az internet és az üzletláncok aránya is ilyen magas marad. A minőség terén a precíz, robotizált technológia verhetetlen.

Ennek megvalósításában döntő szerepe lesz az új technológiáknak, amelyek a robotok, a távérzékelés és a felhő alapú számítástechnika által biztosított adatbankra támaszkodnak.

Az agrárium nagyon fontos időszakát éli. Informatikai forradalom zajlik. A mezőgazdaság rendületlenül menetel a robotizálás felé, miközben az ehhez szükséges szemlélet még messze nem alakult ki.

A digitalizált, precíziós gazdálkodás révén az optimális vegyszerrel, optimális tápanyagadaggal, a genetikában rejlő adottságok magas szintű kihasználása történik. Az eredmény biztonságos, jó minőségű élelmiszer, fenntarthatóbb módon előállítva.

A robotizálás a mezőgazdasági termelés és feldolgozás teljes spektrumát felöleli. Hadd zárjak néhány szellemes példával: hamarosan robotrovarok is segítik a beporzást, ugrató drónok vigyázzák a jószágot. Angliában már van olyan farm, amelyre egyáltalán nem mennek ki emberek, távolról művelik.

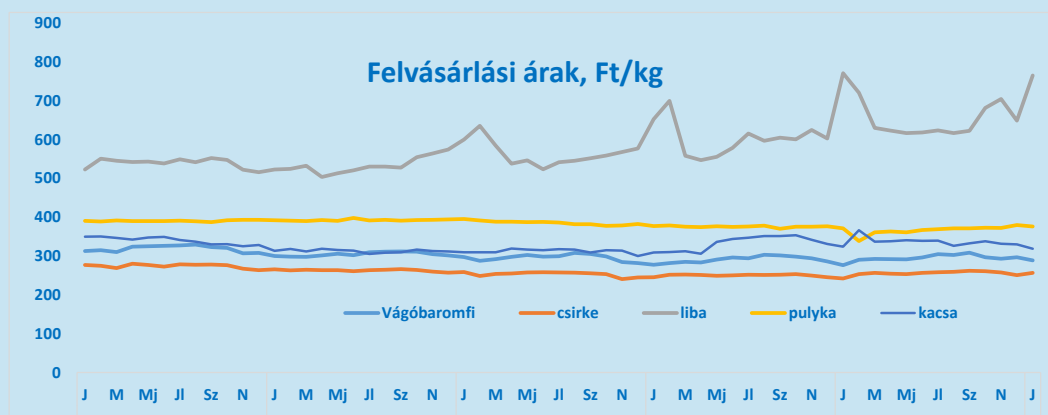
E fejlődéstől nem kell félnünk, több és jobb élelmiszereket fog hozni és nem csak a pazarlás, hanem az éhínség leküzdésében is segíteni fog.

Statisztika

Felfelé ívelő pályán a baromfiszektor

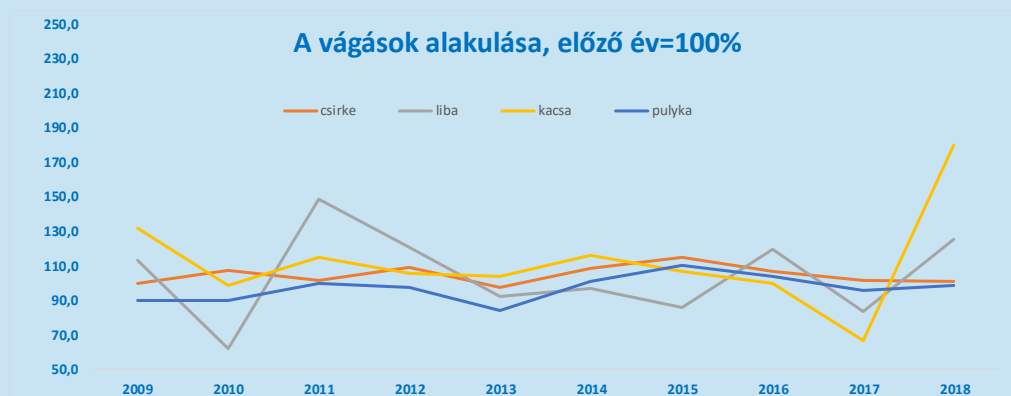
A baromfiszektor túl van a 2016-os influenza okozta válságon. Az pedig, hogy egy újabb megjelenését meg tudjuk-e akadályozni, a nemrégiben Bulgáriában regisztrált esetek után döntő tényező. A szektor elmúlt évi teljesítménye kifejezetten imponáló. A növekvő befektetői érdeklődés, az egyre gyakoribb koncentrációs lépések alátámasztják a hosszú távon is kedvező kilátásokat. A baromfihús fogyasztás globálisan kétszer akkora ütemben bővül középtávon is, mint a mások két alapvető húsféléé (CAGR 2,1%). A világpiac bővülése középtávon is tartós marad. 2028-ig az import oldalán egyharmados növekedésre számítunk a tavalyi szinthez képest.

A magas integráltság következménye, hogy a baromfiszektorban a felvásárlási árak meglehetősen stabilak. Komolyabb éven belüli ingadozást csak a liba ára mutat, ami az utolsó negyedévi keresleti csúccsal függ össze. Az AKI adatai szerint, Magyarországon a vágócsirke termelői ára (255 forint/kilogramm) 3,1 százalékkal, a vágópulyka termelői ára (376 forint/kilogramm) 1,7 százalékkal volt magasabb 2019 februárjában 2018 azonos hónapjához képest. Az Európai Bizottság adatai szerint az év második hónapjában 183 euró/100 kilogramm volt az egész csirke uniós átlagára, nem változott lényegesen egy év alatt, míg a magyarországi ár 5,8 százalékkal volt magasabb (484 forint/kilogramm) a 2018. februárinál. A csirkecomb feldolgozó értékesítési ára 4,6 százalékkal 452 forint/kilogrammról, a csirkemellé 8,3 százalékkal 1115 forint/kilogrammról emelkedett ugyanebben az összehasonlításban.

Forrás: AKI

A vágási statisztikákon jól látszik, hogy 2017-re erősen rányomta még bélyegét az első félévi zárlat, de tavaly kilőtt a szektor, különösen a kacsa és a liba. Az AKI vágási statisztikai adatai szerint Magyarországon csaknem 680 ezer tonna (élősúly) baromfit vágtak le 2018-ban, ez 10,8 százalékkal több a 2017. évi vágóhidakra került mennyiségnél. Ebből a vágócsirke 418 ezer tonnát (+1,0%), míg a vágópulyka 101 ezer tonnát (+2,9%) tett ki. Ú

Forrás: AKI

Ahogy azt a vágások már mutatták, a 2017. évi visszaeséseket tavaly jelentős növekedés követte a kivitelben is. Eközben az import továbbra sem piacbefolyásoló tényező. Az AKI adatai alapján Magyarország baromfihús exportja 16 százalékkal 221 ezer tonnára emelkedett 2018-ban 2017-hez viszonyítva.

Az összes belföldi baromfihúsfogyasztás már nem fog jelentős mértékben emelkedni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tavalyihoz hasonló kisebb növekedés ne ismétlődhet meg például az idén, amikor közösségi marketing program fog indulni a baromfihús népszerűsítése érdekében. A víziszárnyasok kereslete még fog bővülni.

A baromfiszektor kibocsátása az elkövetkező években gyorsuló ütemű növekedést fog mutatni. A fejlesztésekben egyre nagyobb súllyal fog latba esni a munkaerőhiány. Az automatizálás, robotizálás az egyetlen út, amely előre visz.

Kiemelt téma

Erős aktualitása miatt ebben a hónapban is a január 2-án induló új MNB Növekedési hitelprogramot mutatjuk be, amely „NHP FIX” néven került meghirdetésre, hogy a KKV vállalkozások hosszú távú alacsony, fix kamatozású forráshoz juthassanak.

NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM Fix

Kik igényelhetik az Erste banknál?

- Belföldi székhelyű KKV vállalkozások.

Mire igényelhető lízing az Exportélenkítő hitelprogram keretében?

- Új és használt immateriális javak, tárgyi eszközök beszerzésére, a már meglévő vagy bérelt, illetve lízingelt eszközök átalakítására, korszerűsítésére és kapacitásuk bővítésére.

Fontos, hogy a beruházás a vállalkozás saját tevékenységét kell, hogy szolgálja, a bérbeadás nem engedélyezett, kivéve a cégsoporton belüli bérbeadás.

- A program egyaránt elérhető hitel és pénzügyi lízing keretében is.

Melyek a hitelprogramok főbb paraméterei?

- Devizanem: HUF
- Finanszírozás összege: minimum 3 millió - maximum 1 milliárd forint (amibe a korábbi szakaszok alatt igényelt összegek nem számítanak bele)
- Futamidő: minimum 3 év maximum 10 év
- Ügyleti kamat: a teljes futamidő alatt fix, mértéke nem haladhatja meg a 2,5 %-ot.
- Rendelkezésre tartási idő: a szerződés megkötésének napjától számított 2 év azzal, hogy az első lehívásnak 1 éven belül meg kell történnie.
- Törlesztés: jellemzően havonta vagy negyedévente, de agrárfinanszírozás esetén lehetőség van a szezonális bevételhez igazodó egyedi törlesztési ütemezésre is.
- Előtörlesztés: bármikor díjmentesen kezdeményezhető, a Bank előzetes értesítése mellett.
- Megkezdett beruházás: A korábban megkezdett beruházások ki nem egyenlített fizetési részletei finanszírozhatóak és bevonhatóak az NHP keretébe,

- Már kifizetett beruházás: Saját forrásból megvásárolt és kifizetett eszközök utófinanszírozására legfeljebb a kifizetéstől számított 60 nappal van lehetőség.
- Visszlízing: akkor van rá lehetőség, ha az érintett eszköz a refinanszírozást megelőzően legfeljebb 45 nappal korábban került a KKV tulajdonába.
- Fontos! A hitel nem minősül támogatott hitelnek, így nem terheli az ügyfél támogatási keretét (nem növeli a támogatás intenzitását).

Jelen termékismertetőben található információk kizárólag tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. A konkrét finanszírozás feltételei minden esetben egyedi döntés alapján kerülnek meghatározásra.

Erste Agrár elemzés

Maga komám vegán?

Új korszak küszöbére érkeztek az élelmiszerpiacok, a miénk is. Éltünk már meg nagy hullámokat vető divatokat az étkezésben, de a veganizmus egyenesen egy életmód, amely egyre nagyobb teret nyer, és egyben vesz el a hagyományos étkezési szokások elől. Állatjogi mozgalmi jellege különösen nagy hangsúlyt kap, mivel politikai eszközként is használják. A KAP reformjában például kezdik erősen „túltolni” az állatjólétet. Az átlagos fogyasztó manipulációja ezzel újabb szinteket lép. E témát muszáj napirendre vennünk, mert nem csak veszélyeket, hanem hatalmas lehetőségeket is rejt a magyar agrárgazdaság, akár az Ön számára is.

Korábban én is ezen a ponton legyintettem, és lapoztam, mondván ez is csak egy újabb diéta, és amúgy is csak egy szűk réteget érint. Látván azonban azt, hogy ez nem divat, hanem tartós trend, amely az előttünk álló években is dinamikusan fog erősödni, ma már másképpen látom. A folyamat már nem az elején tart, a vonat éppen gyorsít, és intő jel, hogy egyre több globális cég is felkapaszkodik rá. Amikor felgyorsul, és robog, állattartókat és feldolgozókat fog tönkretenni, de legalábbis lépésre kényszeríteni. Azokat, akik nem tudnak alkalmazkodni az új hullámhoz. Másik oldalon viszont, a növényi alapú termékek piacának, innovációinak extra lendületet ad és fog adni az előttünk álló években is. Aki ezt időben felismeri, és felszáll a vonatra, a siker irányába vált jegyet.

Néhány meggyőző adat:

- A világ legnagyobb húsfeldolgozó cégcsoportja, a Tyson Foods, 5 százalékos részesedést vett a Leonardo DiCaprio, Bill Gates és The Humane Society nevével fémjelzett alternatív húsgyártó cégen.
- A Danone már több mint 60 millió dollárt fektetett be tejtermékmentes termékekbe.
- Észak-Európában már kapható McVegan burger.
- Az Egyesült Államokban az elmúlt három évben hatszorosára nőtt a vegánok száma, arányuk a népesség hat százalékát is meghaladja.
- Franciaországban 2017 óta az iskoláknak legalább egyszer hetente 100 százalékos növényalapú menüt kell felszolgálni.
- A kínai kormány új táplálkozási irányelvei szerint felére kell csökkenteni a húsfogyasztást (a valóság persze még ezzel ellentétes).
- A tejhelyettesítő italok globális piaca a 2010-es 7 milliárd dollárról 2018-ra 16 milliárd dollárra nőtt. Az USA-ban 2012- és 2017 között ez a piac 61 százalékkal bővült.

A trend mindent átható jellegére jó példa az, hogy képviselői ott ülnek a brüsszeli tárgyalóasztalok körül, és olyan témában, mint például a magyar állatjóléti intézkedések jóváhagyása, befolyást gyakorolnak, de az új KAP kialakításában is igen aktívak. Ezt ítélje meg mindenki saját maga. A jelenségről azonban mindannyiunknak tudni kell.

A vegán életmódot folytatók nagyobbik része a vegetáriánusok közül kerül ki, de vannak olyanok is szép számmal, akik az állatokkal kapcsolatos szemléletük közvetlenül vezet erre az útra. A vegánok nem fogyasztanak állati eredetű ételt és az állatok jóléte kiemelten fontos számukra. Így életvitelükben is kerülnek az állati eredetű termékeket, például ruházatot, eszközt. Sokak számára az állatokkal való bánásmód, az ezzel kapcsolatos vélt vagy valós

helyzet ellen való tiltakozás itt nem áll meg. Egyre nagyobb hangot adnak véleményüknek, mozgalmakat indítanak, és próbálják a jogalkotókat minél szigorúbb szabályok megalkotására bírni. És itt kezdődnek a valódi problémák. Ha a társadalom egy rétegének akaratát a teljes társadalomra kényszerítik e jogszabályok által, az menthetetlenül torzulásokhoz vezet a gazdaságban is. Ez egyelőre persze csak feltételezés, de a jelek egyértelműek: a németek önkéntes, háromfokozatú állattjóléti minőségtanúsítási rendszere éppen azért került kidolgozásra, hogy megnyugtassa a sertések iránt aggódókat. Ez így kezdődött korábban a ketreces tyúktartásban is, és a vége egy EU szintű jogszabály lett, hatalmas beruházási kényszerrel. Tehát nem arra hívják fel a figyelmet, hogy tévhitek tömegeit terjesztik az interneten az intenzív állattartásról, és hogy az EU állattjóléti szabályai mindig is a világ legmagasabb színvonalát képviselték, hanem politikai tőkét kovácsolnak belőle. Ez új, fontos feladatokat ró az állattartókra és érdekvédő, szakmai szervezeteikre. Fel kell venniük a kesztyűt, és erőforrásokat mozgósítani a fogyasztók korrekt tájékoztatása érdekében, és még inkább a jogszabályi környezet ellehetetlenítés irányában való további szigorítása ellen.

Tágítsuk a kört! A jelenség természetéből adódóan, a veganizmus a fejlett piacokon válik egyre tömegesebbé. A vallási és társadalmi hagyományokon alapuló vonalakat nem lebecsülve, de itt nem vizsgálva, világszinten is átrendeződéseket indít el. Gondolok itt például arra, hogy a fejlett piacokon előállított állati termékek nagyobb arányban kényszerülnek a világpiacra, miközben a növényi termékekből ezzel ellentétes irányú folyamatok erősödhetnek meg. És még valami! A hozzáadott érték növekedése. A vegánok kiszolgálása folyamatos innovációs, hozzáadott érték növelési lehetőség. Az állati eredetű termékek elutasítása ugyanis sajátos piacot teremt több termék számára. A húsnélküli „húskészítmények”, a tejhelyettesítő termékek, és az étrend kiegészítők (gondolok itt azokra, amelyek így csak mesterségesen vihetők, illetve vivendők be, lást B12 vitamin) szolgálnak a leginkább jó példaként, de ne szabjunk határt a fantáziánknak! A lehetőségek felismerése, gondolatok ébresztése céljából néhány idén várható vegán terméket és piaci innovációt sorolunk fel a világ miénknél fejlettebb piacairól:

- (i) Zabital, zöldborsó ital. (Vigyázat! Még mindig gyakori, hogy a tej elnevezést használják!); (ii) Vegán éttermek és menük rohamos terjedése gyors és lassú éttermekben egyidőben; (iii) Hal helyett hínár; (iv) Vegán funkcionális joghurtok; (v) Gomba, csicseriborsó és egyéb babfélék snackjei; (vi) és mindez bio változatban is. (vii) Gondolataink azonban ne álljanak meg itt: mivel egy életmódról beszélünk gyakorlatilag az élet minden területén lehet vegán terméket ajánlani: legyen az ruházat, konyhai eszköz, lakberendezési tárgy, kozmetikum, a lehetőségeknek csak a fantázia szab határt.
- Növényi alapú halhús hüvelyes zöldségekből és algákból, a tonhal árának háromszorosáért árulva (!) de van ebből szójalapú is már a piacon;
- Egy új vegán kolbász látványos piaci sikere kapcsán, a britek példáján keresztül szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a vegán életmód terjedése megállíthatatlan a fejlett piacokon, és ez máris hatással van a mezőgazdaság és az élelmiszeripari szerkezetére, kínálatára. A brit szigeteken az elmúlt évben már több tejüzem is azzal az indokkal hagyott fel tevékenységével, hogy a vegán étkezési szokások miatt jelentősen visszaesett a termékeik iránti kereslet. A növényi eredetű, tejhelyettesítő italok forgalma például harmadával nőtt 2015 óta náluk. A britek harmada már felhagyott a húsfogyasztással, illetve jelentősen mérsékelte azt. Ebből 13 százalék teljesen elfordult az állati eredetű termékektől.

A szükséges következtetéseket le kell vonnunk:

1. A veganizmus még kevésbé érzékelhető a mindennapokban, de piacunkra, gazdálkodási körülményeinkre mindenképpen hatással lesz. Ha máshol nem az éttermek étlapjain már jól látható a trend.
2. A világ húsfogyasztásának növekedése ettől nem lassul le, de a világ húspiacainak átrendeződését erősíteni fogja.
3. A trendhez alkalmazkodni kell a honi agráriumnak is. Ez nem csak a kínálat ezirányú szélesítését, hanem szakmai lobbyt és a fogyasztó tudásának bővítését kell, hogy jelentse. A fogyasztók manipulálása, a haszonállatok összerosása a hobbyállatokkal igen veszélyes folyamatokat indított el.
4. Számunkra a veganizmus nyújtotta lehetőségek vannak túlsúlyban a veszélyekkel szemben. A veganizmus egy hívó szó, amely termékek (nem csak élelmiszerek) egész sorának megszületését generálja.
5. Mértékét, léptékét tekintve ez sokkal több, mint az eddig ismert funkcionális élelmiszer kategóriák.
6. A vegán életmóddal kapcsolatos élettani, egészségügyi vizsgálati eredményekre továbbra is várni kell (ahogy a GMO-ókról is mélyen hallgat a tudomány). Marad a neten olvasható, jórészt ellenőrizhetetlen (fél)információk és hangulatkeltések erdeje. Ezek pedig gyakran egymásnak ellentmondóak. A laboratóriumi húsok környezeti hatásával kapcsolatban például a múlt hónapban az Oxfordi Egyetemről került ki egy vélemény, amely szerint a szénalapú energiarendszerektől való nagymértékű elfordulás nélkül a laboratóriumi húsok jelenleg javasolt fajtái nem jelentenek megoldást a húselőállításra a globális felmelegedés csökkentése érdekében.

Mindenütt kéznél vagyunk

Észak-Kelet Magyarországi Vállalati Régió

Az Erste Bank Észak-Kelet Magyarországi Régiójának a működési területe Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj Zemplén, Szabolcs Szatmár Bereg megyékre terjed ki.

A Régió minden megyeszékhelyen (Salgótarján, Eger, Miskolc, Nyíregyháza)

rendelkezik Vállalati Irodával. A Régióvezető, Sumi Csaba okleveles vállaltgazdasági agrármérnök végzettséggel is rendelkezik. Az Észak-Kelet Magyarországi Régió aktívan hozzájárult az Erste Bank agrárhitel állományának elmúlt 2 évben nyújtott 60 százalékos növekedéséhez, a régió a 2017-es évben 38 százalékkal növelte agrár hitelportfólióját, míg a teljes hitelállománya 26 százalékot növekedett.

A Régió aktívan együttműködik az Erste Bank Agrárkompetencia központjával, így az agrárium szereplőinek személyre szabott finanszírozási megoldásokkal áll a rendelkezésére.

A Régió kollégáinak több éves gyakorlata van az agrárium és a mezőgazdasági cégek finanszírozásában.

A Régió sikereinek titka, hogy a kollégák proaktívan mindig a legjobb szakmai és finanszírozási megoldásokat keresik az agrárium szereplőinek, miközben ismerik a szektor működését is.

Kit keressek?

Sumi Csaba - Régióvezető

+36 30 505 0107

Csaba.Sum@erstebank.hu

Gulyás László - Eger

+36 20 991 0150

Laszlo.Gulyas@erstebank.hu

Pádárné Teleki Mónika - Salgótarján

+36 30 699 0026

Monika.PadarnTeleki@erstebank.hu

Újvári Róbert - Nyíregyháza

+36 20 329 2222

Robert.Ujvari@erstebank.hu

Jánosik Anita - Miskolc

+36 30 516 9836

Anita.Janosik@erstebank.hu

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ

agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Erste Faktor

Becske Dávid
Telefon: +36 30 689 2569
david.becske@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzletámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Erste Lízing

Báti Balázs
Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

Az Erste Bank Hungary Zrt. Agrár Kompetencia Központjának agrárgazdaságra specializált elektronikus havi hírlevele
Felelős szerkesztő: Fórián Zoltán, vezető agrárszakértő, agromegoldasok@erstebank.hu